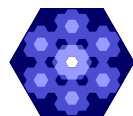
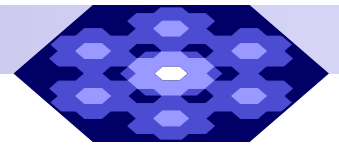

Zdroje dat, vývoj a rozmístění obyvatelstva

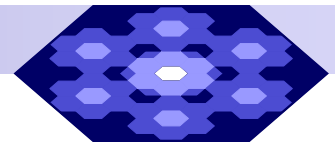
CENARS

Centre for Analysis of Regional Systems
cenars.upol.cz

Časopisy

- *domáci: Demografie, Demografia (SK)*
- *zahraniční (výběr), většina dostupná při přihlášení z fakulty on-line v elektronické podobě, vyhledávání přes: <http://www.sciencedirect.com>*
- *Urban Studies, Economic Geography, Annals of the Association of American Geographers, International Journal of Urban and Regional Research, GeoJournal, Demography, International Journal of Population Geography, Population, Population Studies, International Migration, European Journal of Population, European Urban and Regional Studies*

www – odkazy

statistické úřady:

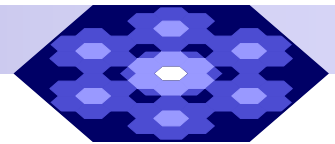
- <http://www.czso.cz> (Český statistický úřad)

geografie obyvatelstva:

- <http://www.demografie.info> (portál České demografické společnosti)
- <http://www.un.org/popin> (United Nations population information network)
- <http://www.cizinci.cz>, <http://www.rilsa.cz> (cizinci v ČR, prac. migrace)
- <http://www.iom.int> (Mezinárodní organizace pro migraci)
- <http://www.gapminder.org> (faktomluva, svět v datech)
- <http://www.populationpyramid.net>
- <http://www.worldometers.info>

geografie sídel:

- <http://www.uur.cz> (Ústav územního rozvoje)
- <http://www.citypopulation.de> (světové aglomerace a sídla)

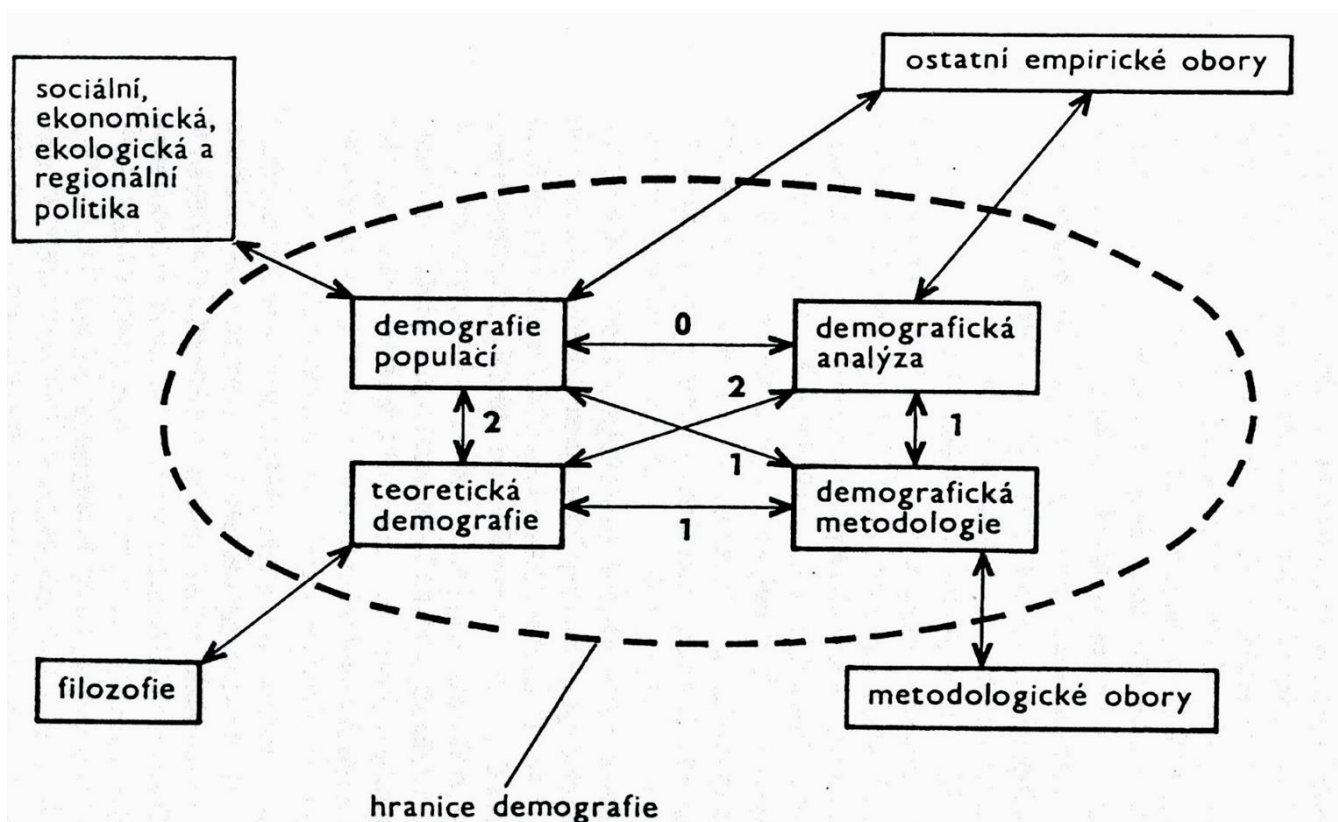
Geografie obyvatelstva

geografie obyvatelstva – jedna ze základních disciplín
humánní (sociální) geografie, zabývá se:

- vývojem obyvatelstva (prostorové a časové faktory, faktory výživy...)
- prostorovou diferenciací a rozmístněním obyvatelstva
- strukturou (složením) obyvatelstva – věková struktura národnostní struktura, náboženská struktura...
- dynamikou (mobilitou) obyvatelstva – přirozený pohyb, migrace...

demografie – zabývá se reprodukcí lidských populací a studiem demo-sociálních systémů, menší prostorový důraz, více biologický

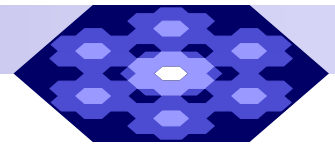
Vnitřní diference demografie, vnější návaznosti

0 postupná parcializace resp. syntéza

1 postupná metodická formalizace resp. konkretizace

2 postupná generalizace resp. specifikace

Pozice geografie obyvatelstva a geografie sídel v systému geografických disciplin

humánní geografie – *prostorové rozložení prvků a jevů tvořených činností člověka*

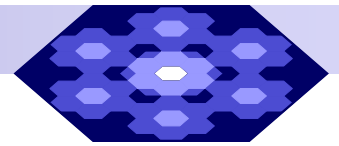
parciální disciplíny: geografie obyvatelstva

(podle prostorového uspořádání sídel)

- geografie sídel*
- geografie venkova – RG*
- geografie města (měst) – UG*

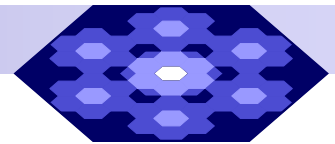
(podle výrobních a nevýrobních aktivit člověka)

- geografie zemědělství*
- geografie průmyslu*
- geografie dopravy*
- geografie cestovního ruchu*
- geografie obchodu*
- geografie služeb*

Zdroje dat

- *údaje o stavu – soupisy obyvatel, sčítání lidu*
- *údaje o pohybu – evidence přirozené měny a migrace, zdravotního stavu obyv. (především matriky, zdravotnické informace)*
- *výběrová šetření (mikrocensus, šetření populačního klimatu apod.) – doplňkový charakter*

Charakter dat

- **okamžiková (demografická statika)** – soupisy obyvatel, sčítání lidu (census)
 - v různých formách od starověkých civilizací, dnešní charakter od poloviny 19. stol. (první sčítání bylo 1869, potom cca každých 10 let)
- **průběžná (demografická dynamika)** – údaje o pohybu: evidence přirozeného pohybu a migrace, zdravotního stavu obyvatelstva
 - matriky (narození, zemřelí, imigranti, emigranti, sňatky, rozvody...)
 - zdravotní statistiky (zdravotní stav, nemocnost, příčiny úmrtí, potraty...)

SČÍTACÍ LIST OSOBY

Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 probíhá na základě zákona č. 296/2009 Sb. Český statistický úřad Vás žádá o spolupráci formou vyplnění údajů do sčítacích formulářů, případně formou korekty předvyplněných údajů. Ochrana individuálních a osobních údajů podle příslušných zákonů je zajištěna. Údaje budou využity výhradně ke statistickým účelům.

IDENTIFIKACE		Číslo bytu										Číslo domu										Početové číslo budovy	
IDENTIFIKACE	Číslo bytu	1	0	1	4	7	5	5	4	9	2	1	0	0	1	5	8	1	5	8	1		
Okres	PARDUBICE																	C	2	0	5	3	2
Obec	RYBITVÍ																						
Část obce	RYBITVÍ																						
Ulice	ŠKOLNÍ																						

PŘED VYPLNĚNÍM SČÍTACÍHO FORMULÁŘE SI, PROSÍM, POZORNĚ PŘEČTĚTE POKYNY K VYPLNĚNÍ A PŘILOŽENÉ VYSVĚTLIVKY

K vyplnění formuláře použijte černou nebo modrou propisovací tužku.
Z uvedených možností vyberte vždy pouze jednu odpověď, pokud není uvedena možnost více odpovědí.
Vybranou odpověď označte X; chybné označení pole zůstane přetisknuto a označte správně X. Text i číselné údaje zapisujte do vozíčků do určených vyplňovacích polí.
Chybné napsané údaje přetiskněte a správný napíše na volné místo u příslušné otázky.

Příjmení NOVÁK
Jméno TOMÁŠ

1. Rodné číslo / 2. Datum narození / 3. Pohlaví
U nejmenších koncovky nechte poslední políčko prázdné.

4. Státní občanství ČR jiné máte-li jiné státní občanství, uveďte název státu ↓ bez státního občanství

5. Bydlíš v rozhodný okamžik (26. 3. 2011) Uveďte, zda místo, kde skutečně bydlíte a kde jste během dnešního (bez ohledu na místo trvalého pobytu), je na adrese uvedené v záhlaví formuláře jiné v České republice uveďte přesnou adresu ↓

6. Bydlíš jeden rok před sčítáním (26. 3. 2010) Uveďte osoby narozené do 26. 3. 2010 v obci uvedené v záhlaví formuláře jiné v České republice uveďte kde ↓

7. Bydlíš matky v době narození Uveďte, zda bydlíte v době narození v obci uvedené v záhlaví formuláře jiné v České republice uveďte kde ↓

8. Rodinný stav svobodný/svobodná ženatý/vdaná rozvedený/rozvedená vdovec/vdova

9. Registrované partnerství (soubor stejného pohlaví) trvalý zaniklé rozhodnutím soudu zaniklé úmrtím partnera/partnerky

10. Mateřský jazyk Je možné uvést dva jazyky český slovenský romský polský německý znaková řeč jiné uveďte jaký →

OTOČTE, PROSÍM, A VYPLŇTE 2. STRANU FORMULÁŘE

DOMOVNÍ LIST

Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 probíhá na základě zákona č. 296/2009 Sb. Český statistický úřad Vás žádá o spolupráci formou vyplnění údajů do sčítacích formulářů, případně formou korekty předvyplněných údajů. Ochrana individuálních a osobních údajů podle příslušných zákonů je zajištěna. Údaje budou využity výhradně ke statistickým účelům.

IDENTIFIKACE		Číslo domu										Číslo bytu										Početové číslo budovy	
IDENTIFIKACE	Číslo domu	1	0	1	4	7	5	5	4	9	2	1	0	0	1	5	8	1	5	8	1		
Okres	PARDUBICE																	C	2	0	5	3	2
Obec	RYBITVÍ																						
Část obce	RYBITVÍ																						
Ulice	ŠKOLNÍ																						

PŘED VYPLNĚNÍM SČÍTACÍHO FORMULÁŘE SI, PROSÍM, POZORNĚ PŘEČTĚTE POKYNY K VYPLNĚNÍ A VYSVĚTLIVKY NA 2. STRANĚ

Sloupec A je určen pro předvyplněné údaje z administrativních zdrojů, jsou-li k dispozici. Jestliže údaj není předvyplněn nebo neoznačíte současně státní občanství, označte nebo zapíšte správný údaj ve sloupci B.
K vyplnění formuláře použijte černou nebo modrou propisovací tužku. Z uvedených možností vyberte vždy pouze jednu odpověď.
Vybranou odpověď označte X; chybné označení pole zůstane přetisknuto a označte správně X. Text i číselné údaje zapisujte do vozíčků do určených vyplňovacích polí.
Chybné napsané údaje přetiskněte a správný údaj napíše na volné místo u příslušné otázky.

5. Období výstavby nebo rekonstrukce
1913 a dříve A B
1920 - 1945
1946 - 1960
1961 - 1970
1971 - 1980
1981 - 1990
1991 - 2000
2001 a později, uveďte rok

1. Počet bytů v domě
Uveďte celkový počet bytů (včetně neobytných) A B

2. Druh domu
rodinný dům - samostatný A B
rodinný dům - dvojdomok
rodinný dům - řadový
bytový dům
jiný uveďte podle převládající funkce domu (viz vysvětlivky)

3. Obývanost domu
obydlen A B
neobydlen z důvodu:
změna užívatele
slouží k rekreaci
přestavba domu
dosud neobydlen po kolaudační
požárestřední nebo soudní řízení
nezpůsobilý k bydlení
jiný důvod

4. Druh vlastníka
fyzická osoba A B
obec
stát
bytové družstvo
jiná právnická osoba
spoluvlastníci vlastníků bytů (jednotek)
kombinace vlastníků

6. Materiál nosných zdí
kámen, cihly, tvárnice vč. kombinací A B
sádrové panely
nepalivé cihly
dřevo
jiné materiály a kombinace

7. Počet nadzemních podlaží
Uveďte celkový počet nadzemních podlaží (včetně přízemí) A B

8. Připojení na odpad
připoj na kanalizační síť vlastní čištěna odpadních vod A B
žumpa, jímka
bez kanalizace a jímky

9. Ústřední topení a druh paliva
kotelna v domě na pevná paliva A B
kotelna v domě na plyn
kotelna v domě na ostatní paliva
kotelna mimo dům
bez ústředního topení

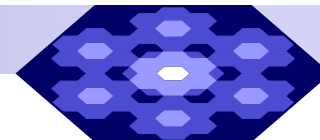
10. Výtah
ano A B
ne

DĚKUJEME VÁM ZA VYPLNĚNÍ DOMOVNÍHO LISTU

Datum, jméno a příjmení osoby, která formulář vyplnila

Sčítání 2021 (konečně) i online

[Aktuality](#) [Časté dotazy](#) [Ke stažení](#) [Kontakty](#) [Čeština ▼](#) [🔍](#)

[Jak se sečíst](#) [Průběh sčítání](#) [Přínos sčítání](#) [Ochrana dat](#) [Výsledky](#)

Koho se sčítání týká

Sčítání online

Listinné sčítání

Kontaktní místa

Sčítací komisaři

Kdo sčítání zajišťuje

[Úvod](#) > [Jak se sečíst](#)

Jak se sečíst

Sečíst se lze zcela bezkontaktně prostřednictvím internetu, nebo pomocí listinného formuláře. Bezpečně, jednoduše a bez kontaktu se sčítacím komisařem se můžete sečíst online od 27. 3. do 9. 4., a to na tomto webu nebo pomocí mobilní aplikace. Jde to odkudkoliv. Sečíst můžete nejen sebe, ale také celou rodinu.

Pokud se nesečtete online, musíte od 17. 4 do 11. 5. vyplnit listinný sčítací formulář. Získáte ho spolu s odpovědní obálkou od sčítacího komisaře nebo na kontaktních místech sčítání. Vyplněný formulář v obálce odevzdáte na poště nebo vhodíte do poštovní schránky.

Koho se sčítání týká

Sečíst se musíte, pokud máte v České republice trvalý nebo přechodný pobyt nad 90 dnů. Formulář musíte vyplnit v případě, že vám byl udělen azyl nebo jste na našem území pobývali o půlnoci z 26. na 27. 3. 2021.

[👉 Podrobnosti](#)

Sčítání online

Elektronický sčítací formulář můžete vyplnit snadno a rychle od 27. 3. do 9. 4. na těchto stránkách nebo pomocí mobilní aplikace.

[👉 Podrobnosti](#)

Měsíc 200 ..

Registrováno
ČSÚ ČV 5/02
ze dne 25.6.2001
IFK 495002

		(vyplňuje ČSÚ)		01
Datum narození	den, měsíc, rok			02
Rodné číslo				03
Datum přihlášení k pobytu	den, měsíc, rok		2 0 0	04
Pohlaví	1-mužské 2-ženské			05
Stav	1-svobodný(á) 2-ženatý, vdaná 3-rozvedený(á) 4-ovdovělý(á)			06
Státní obč.	(uveďte slovy) (kóduje ČSÚ)			07
Nejvyšší vzdělání	1-základní 2-střední bez maturity			08
(od 15 let věku)	3-střední s maturitou 4-vysokoškolské			
Důvod stěhování	(uveďte jeden hlavní důvod)			09
	1-změna pracoviště 2-přiblížení k pracovišti 3-učení, studium			
	4-zdravotní důvody 5-sňatek 6-rozvod 7-bytové důvody			
	8-následování rodinného příslušníka 9-jiný důvod			
Předchozí trvalé bydliště	okres			
	obec			
	ulice, č.p.			
Stát (u přistěhovaných z ciziny)				
	(kóduje ČSÚ)	C	Z	10-11
				12
Nové trvalé bydliště	okres			
	obec			
	ulice, č.p.			
Stát (u vystěhovaných z ciziny)				
	(kóduje ČSÚ)	C	Z	13-14
				15

Vyplňte čísla všechny rubriky s výjimkou těch, které vyplňuje ČSÚ.

Vytečkované řádky vyplňte čitelně slovy.

Další pokyny pro vyplnění jsou uvedeny na zadní straně hlášení.

Pokyny pro vyplnění Hlášení o stěhování (Obyv 5-12)

K tomuto statistickému zjišťování, které je součástí Programu statistických zjišťování na rok 2002, je zpravodajská jednotka povinná ze zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, v platném znění, poskytnout všechny požadované údaje. Ochrana individuálních dat je zaručena zákonem.

Zpravodajskými jednotkami, odpovídající za hlášení o stěhování (Obyv 5-12) jsou:

- ohlašovny pobytu pro případy stěhování občanů ČR z obce do obce na území ČR nebo stěhování občanů ČR z a do ciziny
- okresní úřadovny cizinecké a pohraniční policie ČR pro případy vnitřního i zahraničního stěhování cizinců a osob bez státního občanství

Za občany ČR vyhotovuje hlášení Obyv 5-12 ohlašovna pobytu v obci, do níž se občan přistěhoval z jiné obce v ČR nebo z ciziny, a ve které se hlásí k trvalému pobytu podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech. Za občany, kteří se dlouhodobě stěhují mimo ČR, vyhotovuje hlášení ohlašovna pobytu v obci, kde měl občan ČR trvalé bydliště při odevzdání občanského průkazu do úschovy podle stejného zákona před vystěhováním do ciziny.

Za cizince - s povolením k trvalému pobytu na území ČR,
- s vízem nad 90 dní, jehož doba pobytu v ČR je delší než jeden rok,
- s azylem na území ČR,

kteří se stěhují v rámci ČR do jiné obce, vyhotovuje hlášení Obyv 5-12 okresní úřadovna cizinecké policie příslušná okresu přistěhování.

Ostatní případy stěhování cizinců (povolení k trvalému pobytu na území ČR při příjezdu; první překročení doby pobytu 1 roku u cizinců s vízem nad 90 dní; udělení azylu; faktické vystěhování z ČR; ukončení platnosti víza bez jeho následného prodloužení nebo získání nového – „úřední vystěhování“) a také informace o získání občanství ČR jsou ČSÚ zasílány prostřednictvím automaticky generované exportní dodávky měsíčně každou okresní úřadovnou cizinecké policie prostřednictvím příslušné Krajské správy cizinecké policie a Krajské reprezentace ČSÚ.

Podrobnosti obou typů vykazování stěhování cizinců řeší příslušné interní pokyny orgánů služby cizinecké a pohraniční policie.

Hlášení musí být vyhotoveno za všechny osoby, tedy i za děti mladší 15 let a osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům nebo jinak nezpůsobilé.

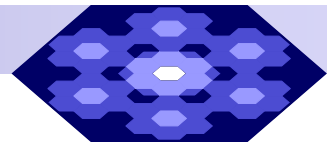
Zpravodajská jednotka může požádat občany, aby hlášení za sebe a své rodinné příslušníky vyplnili sami, nemůže to však od občanů vyžadovat.

Soubor hlášení Obyv 5-12 za kalendářní měsíc zašle zpravodajská jednotka první pracovní den následujícího měsíce na adresu:

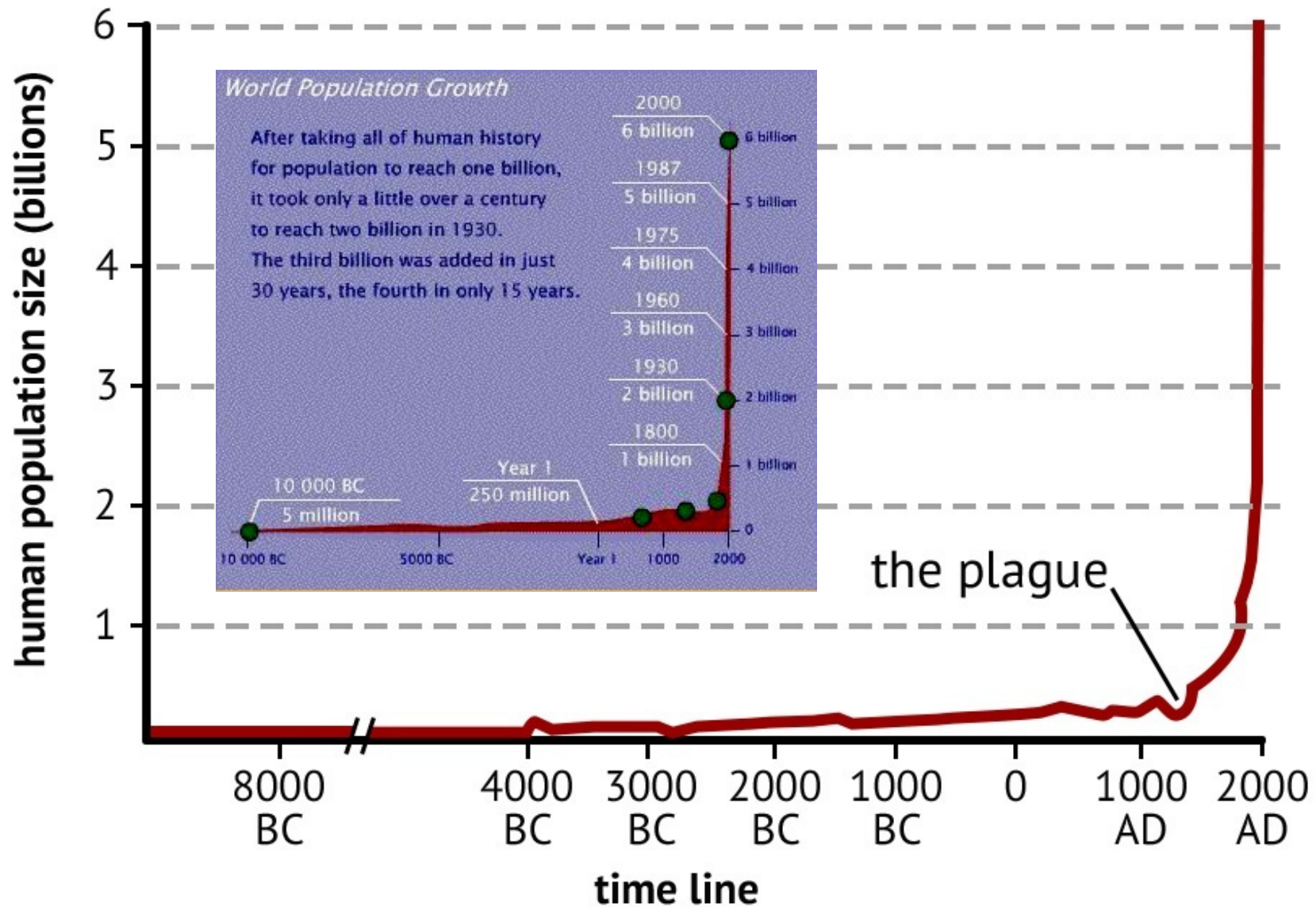
ČSÚ - Odbor gesčního zpracování Praha, oddělení zpracování demografie
Sokolovská 142
186 04 Praha 8 - Karlín

Nenastal-li v kalendářním měsíci žádný případ stěhování, zašle zpravodajská jednotka tiskopis Negativní hlášení pro statistiku mechanického pohybu obyvatelstva čtvrtletně, vždy za příslušné měsíce daného čtvrtletí a to:

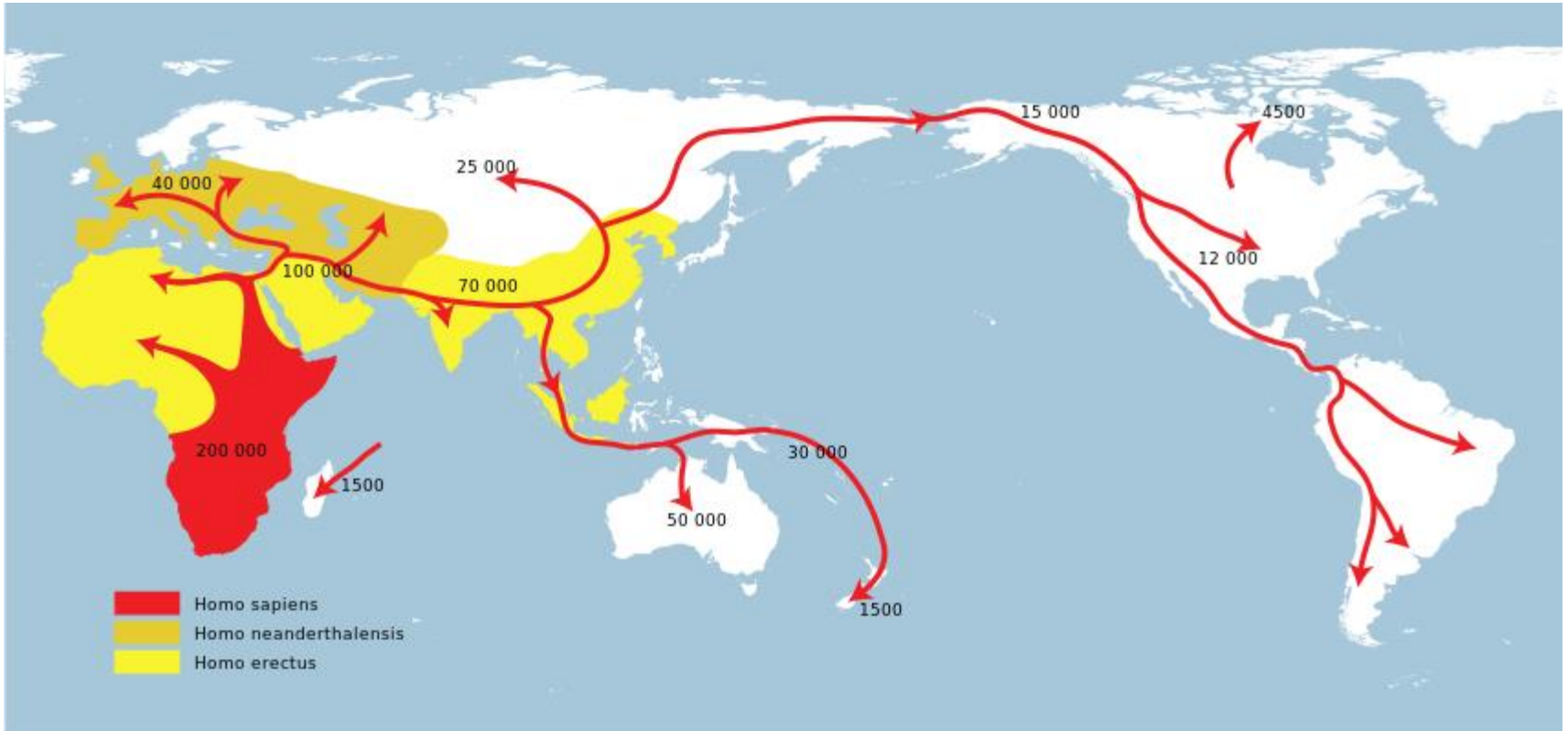
- v dubnu za leden, únor, březen
- v červenci za duben, květen, červen
- v říjnu za červenec, srpen, září
- v lednu následujícího roku za říjen, listopad, prosinec.

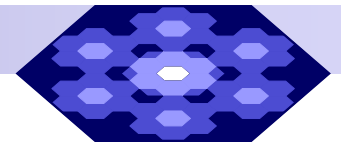
Vývoj počtu obyvatel na Zemi

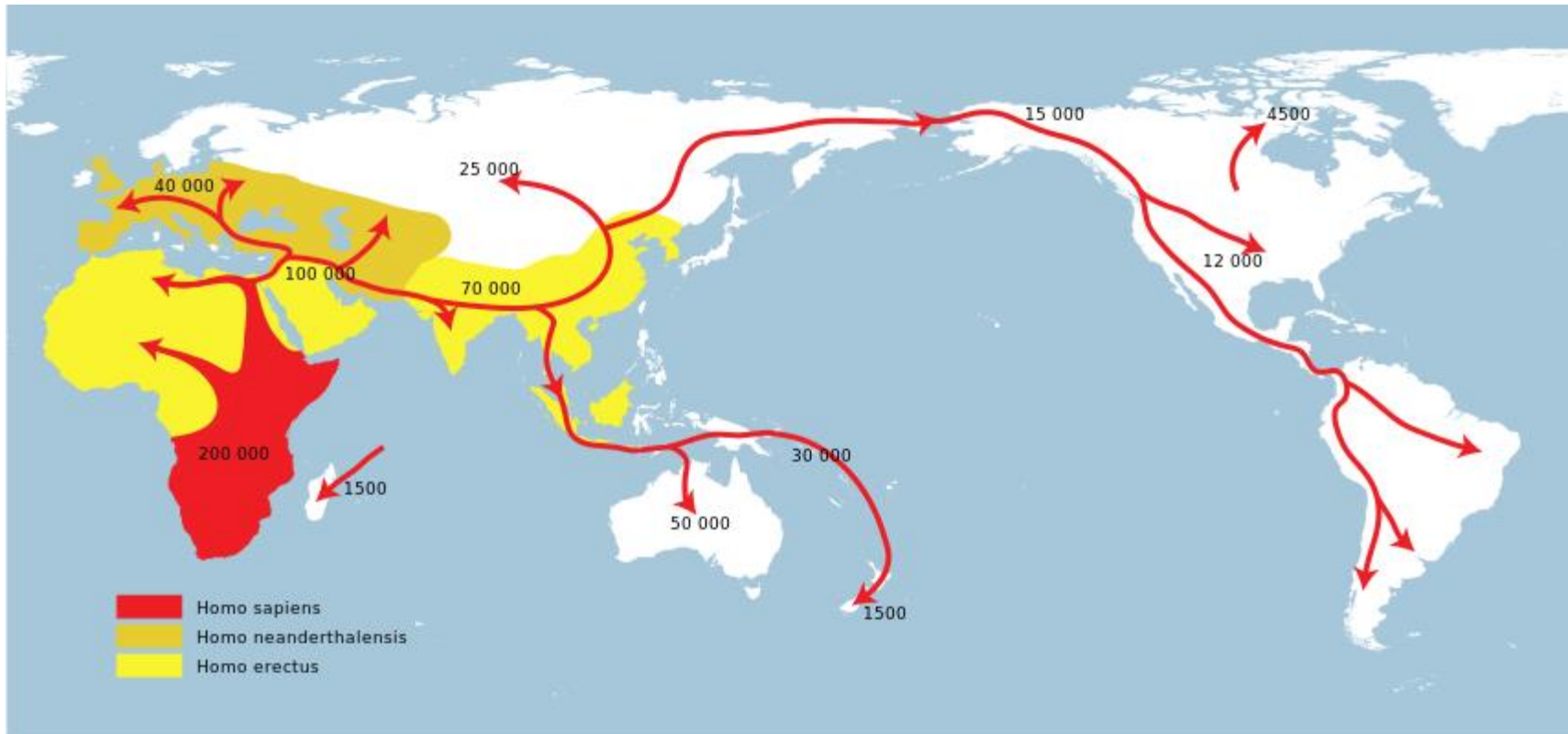
Vývoj rozšíření člověka

proč z vývojových větví člověka přežil právě homo sapiens, resp. homo sapiens sapiens?

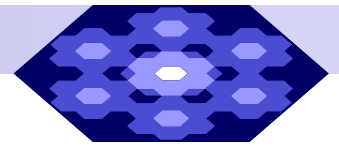

Vývoj rozšíření člověka

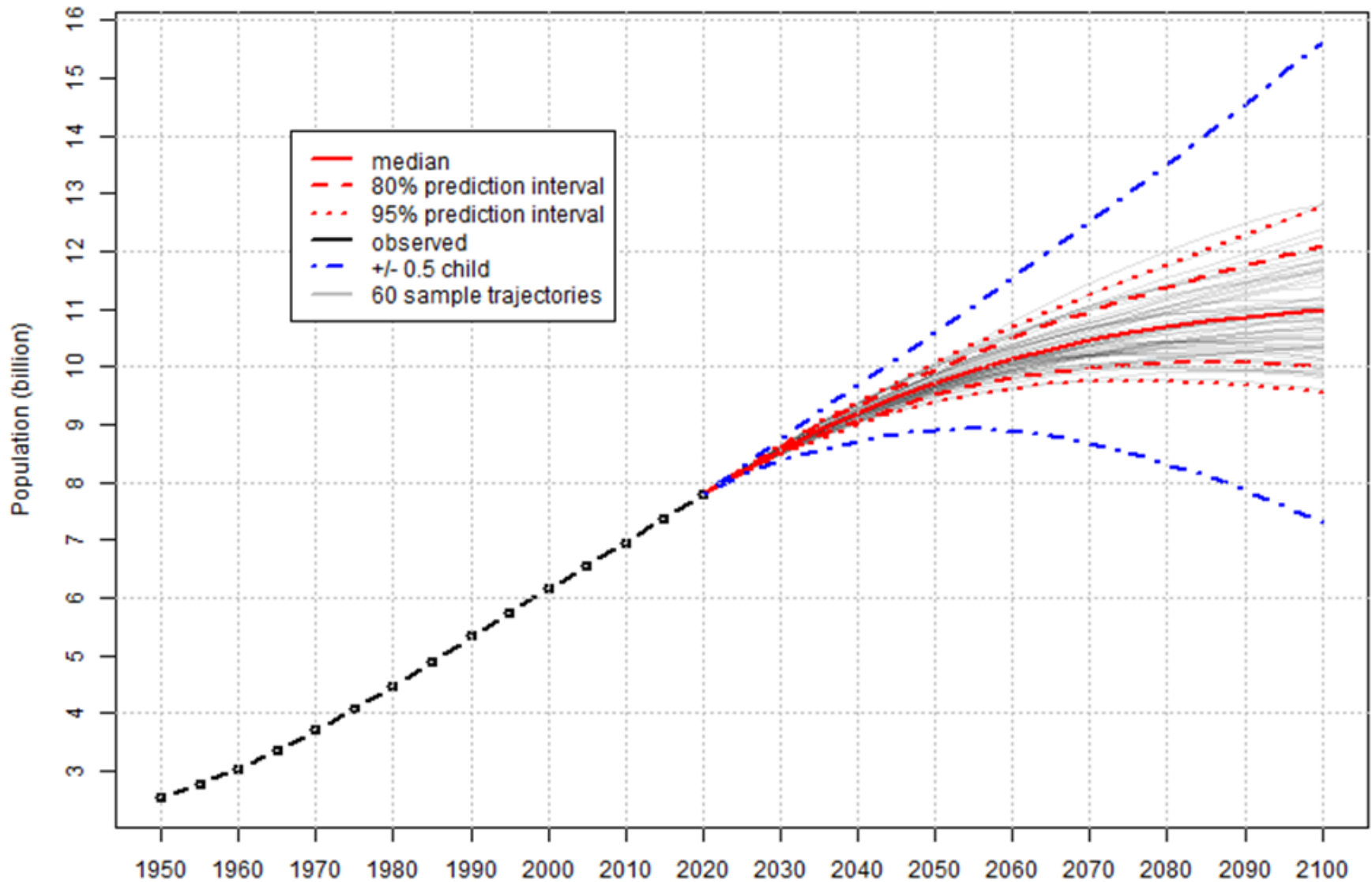

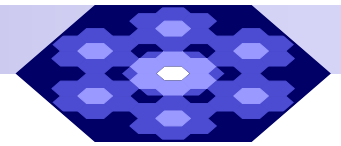
proč z vývojových větví člověka přežil právě homo sapiens, resp. homo sapiens sapiens?

spolupráce – přátelství – solidarita – empatie – altruismus

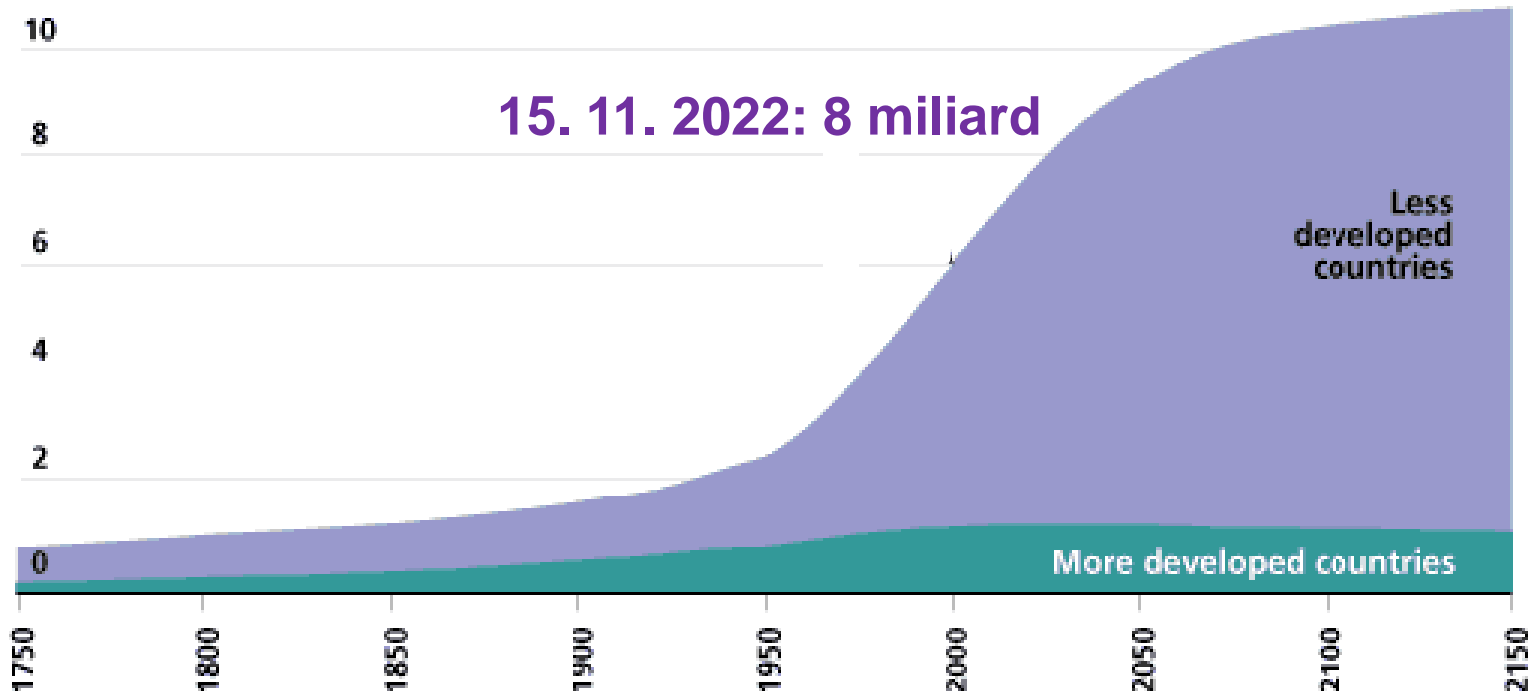

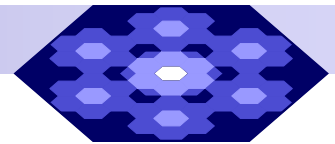
Vývoj počtu obyvatel na Zemi (prognózy)

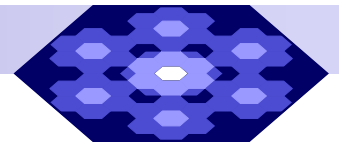
Vývoj počtu obyvatel na Zemi (prognóza)

Hrozí Zemi přelidnění?

- *Thomas Robert Malthus (anglikánský pastor): přelom 18. a 19. století, chybná tvrzení o nekontrolovatelném a neudržitelném růstu světové populace (z důvodu limitů zdrojů obživy)*
- *Římský klub: založen 1968, v roce 1972 zpráva „Meze růstu“, navazuje na poplašné zprávy o limitech růstu vzhledem ke zdrojům, prosazuje udržitelnost*
- *přelidnění momentálně Zemi určitě nehrozí, ze střednědobého pohledu hrozí spíš vymírání*
- *vyspělé země již dnes přirozeným pohybem vymírají, rozvojové země jejich demografické chování následují (se zpožděním několika desetiletí)*
- *patří člověk mezi největší škůdce na Zemi?*

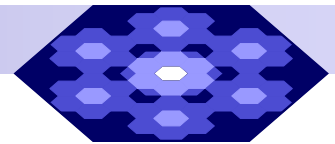
Co přelidnění a medicína?

- *stárnutí: kumulace poškození na molekulární úrovni*
- *vývoj medicíny může stárnutí velmi zpomalit*
- *přijde personalizovaná diagnostika i personalizovaná léčba, ale i etické a morální otázky s ní spojené*
- *může zkvalitňování zdravotní péče prudce zvyšovat naději na dožití?*
- *může k přelidnění přicházet vlivem stárnutím populace?*

Pět globálních rizik pro budoucnost (Rosling, 2017)

- *globální pandemie*
- *finanční kolaps*
- *třetí světová válka*
- *klimatická změna*
- *extrémní chudoba*

podrobněji v knize Factfulness (Faktomluva: deset důvodů, proč se mýlíme v pohledu na svět – a proč jsou věci lepší než vypadají)

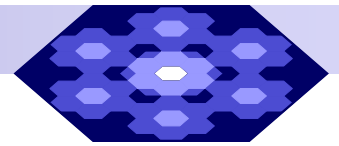

Růst obyvatelstva na Zemi

<i>Rok</i>	<i>Počet obyvatel (v mil.)</i>	<i>Období potřebné ke zdvojnásobení obyv.</i>
<i>10 000 př. n. l.</i>	<i>5</i>	<i>...</i>
<i>7 000 př. n. l.</i>	<i>10</i>	<i>3000</i>
<i>4 500 př. n. l.</i>	<i>20</i>	<i>2500</i>
<i>2 500 př. n. l.</i>	<i>40</i>	<i>2000</i>
<i>1 000 př. n. l.</i>	<i>80</i>	<i>1500</i>
<i>0</i>	<i>160</i>	<i>1000</i>
<i>900</i>	<i>320</i>	<i>900</i>
<i>1700</i>	<i>600</i>	<i>800</i>
<i>1850</i>	<i>1200</i>	<i>150</i>
<i>1950</i>	<i>2500</i>	<i>100</i>
<i>1987</i>	<i>5000</i>	<i>37</i>
<i>2000</i>	<i>6000</i>	<i>...</i>
<i>2011</i>	<i>7000</i>	<i>...</i>
<i>2022</i>	<i>8000</i>	<i>...</i>

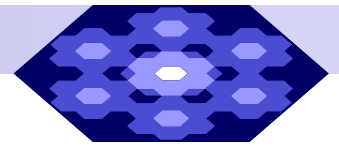
Počet obyvatel na Zemi na začátku letopočtu (odhady)

<i>Světadíl</i>	<i>Odhad (v mil.) dle Pavlíka (1964)</i>	<i>Možná chyba (%)</i>	<i>Odhad (v mil.) dle Hamblocha (1982)</i>
<i>Evropa</i>	35	20	34
<i>Asie</i>	180	50	138
<i>Afrika</i>	30	50	30
<i>Amerika</i>	10	100	8
<i>Oceánie</i>	1	50	x
Svět	256	20	210

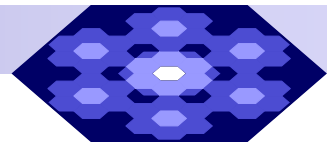
Rozloha a počet obyvatel v roce 2020

Území	Rozloha		Počet obyv.	
	mil. km ²	v %	mil. obyv.	v %
<i>Asie</i>	44,6	32,9	4 582	60,5
<i>Evropa</i>	9,8	7,2	739	9,8
<i>Asie + Evropa</i>	54,4	40,1	5 321	70,2
<i>Afrika</i>	30,3	22,3	1 216	16,0
<i>Latinská Amerika</i>	20,5	15,1	627	8,3
<i>Severní Amerika</i>	21,5	15,9	375	4,9
<i>Austrálie a Oceánie</i>	8,9	6,6	38	0,5
<i>Afrika + Amerika + Oceánie</i>	81,2	59,9	2 256	29,8
Svět	135,6	100,0	7 577	100,0

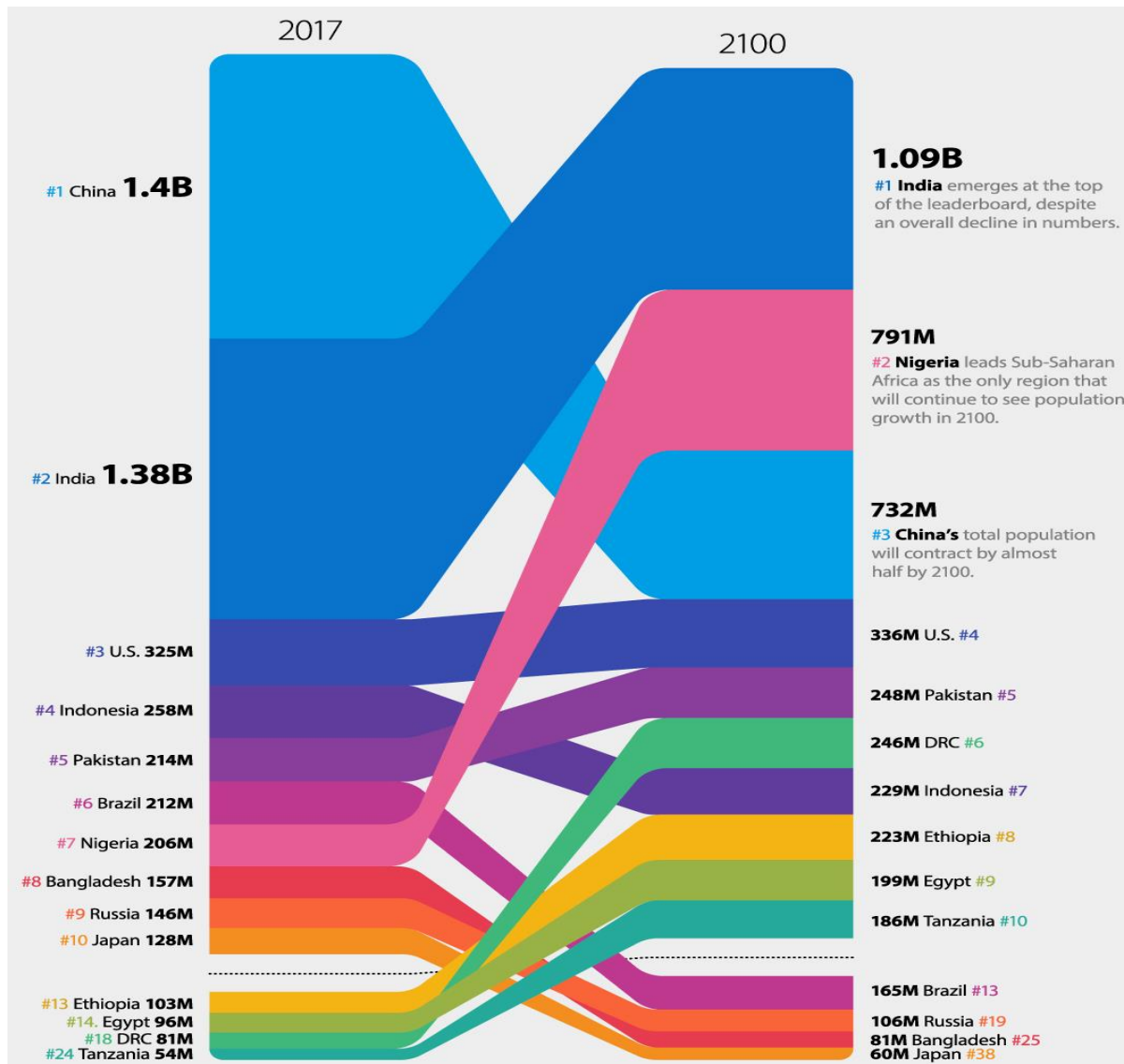

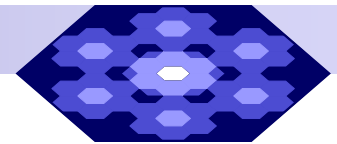
Nejlidnatější státy světa v roce 2024

1.	<i>Indie</i>	<i>1 435 mil. obyv.</i>
2.	<i>Čína</i>	<i>1 425 mil. obyv.</i>
3.	<i>USA</i>	<i>340 mil. obyv.</i>
4.	<i>Indonésie</i>	<i>280 mil. obyv.</i>
5.	<i>Pákistán</i>	<i>245 mil. obyv.</i>
6.	<i>Nigérie</i>	<i>227 mil. obyv.</i>
7.	<i>Brazílie</i>	<i>217 mil. obyv.</i>
8.	<i>Bangladéš</i>	<i>173 mil. obyv.</i>
9.	<i>Rusko</i>	<i>144 mil. obyv.</i>
10.	<i>Mexiko</i>	<i>130 mil. obyv.</i>

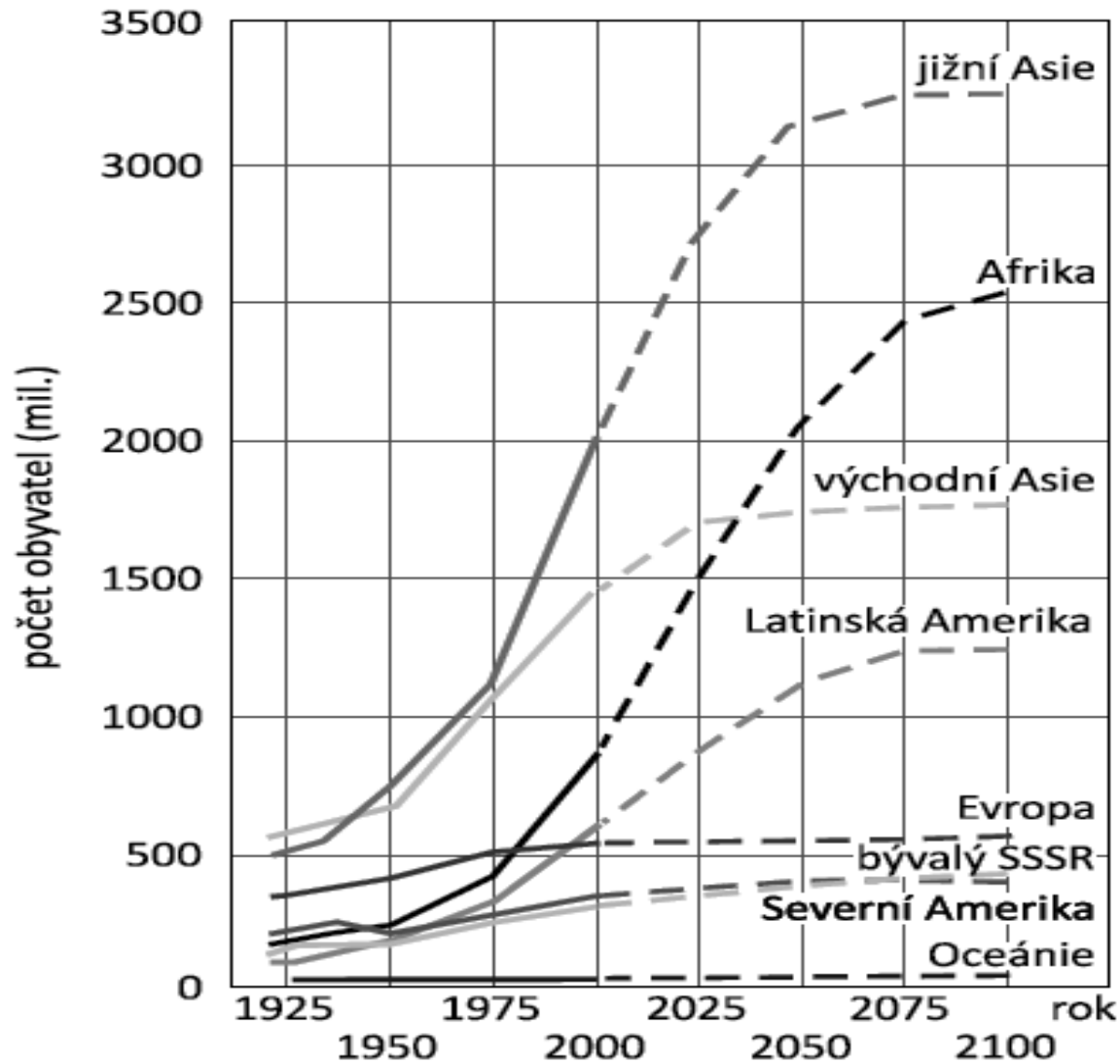

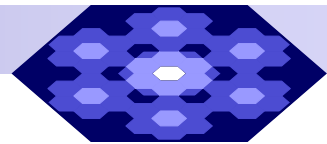
Prognóza populace nejlidnatějších zemí

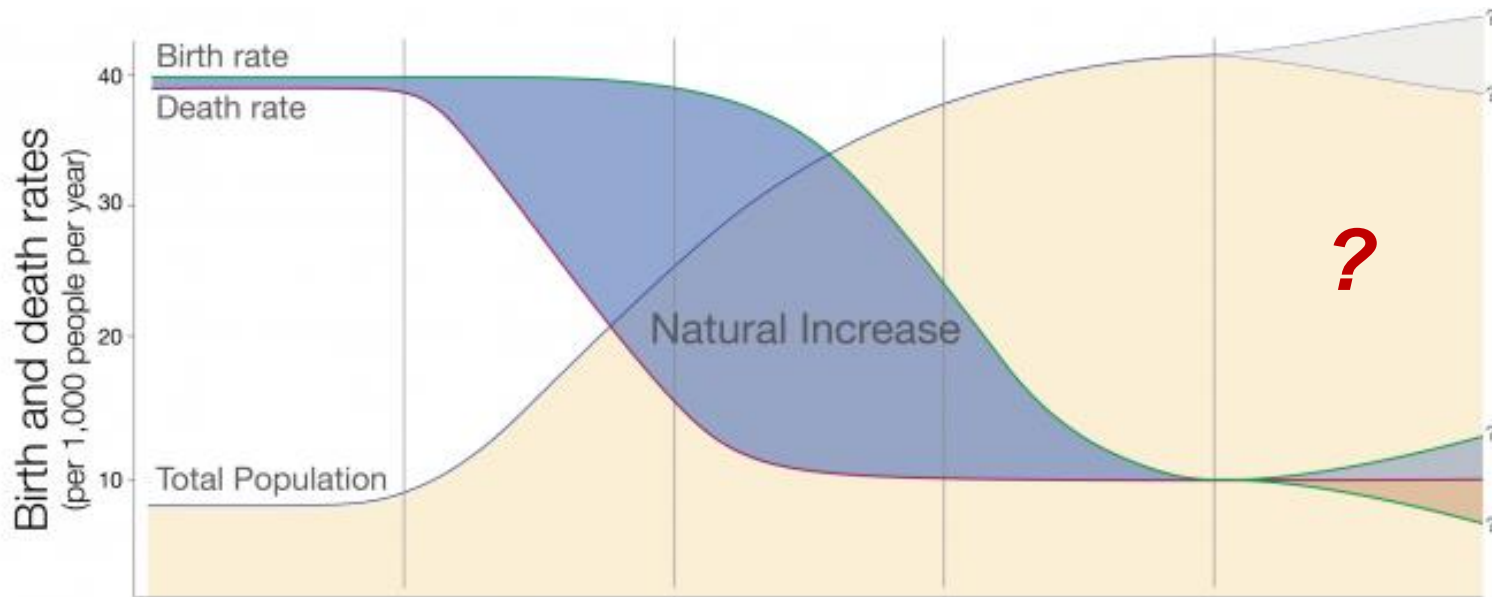

Vývoj počtu obyvatel (s prognózou do 2100)

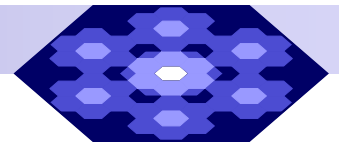

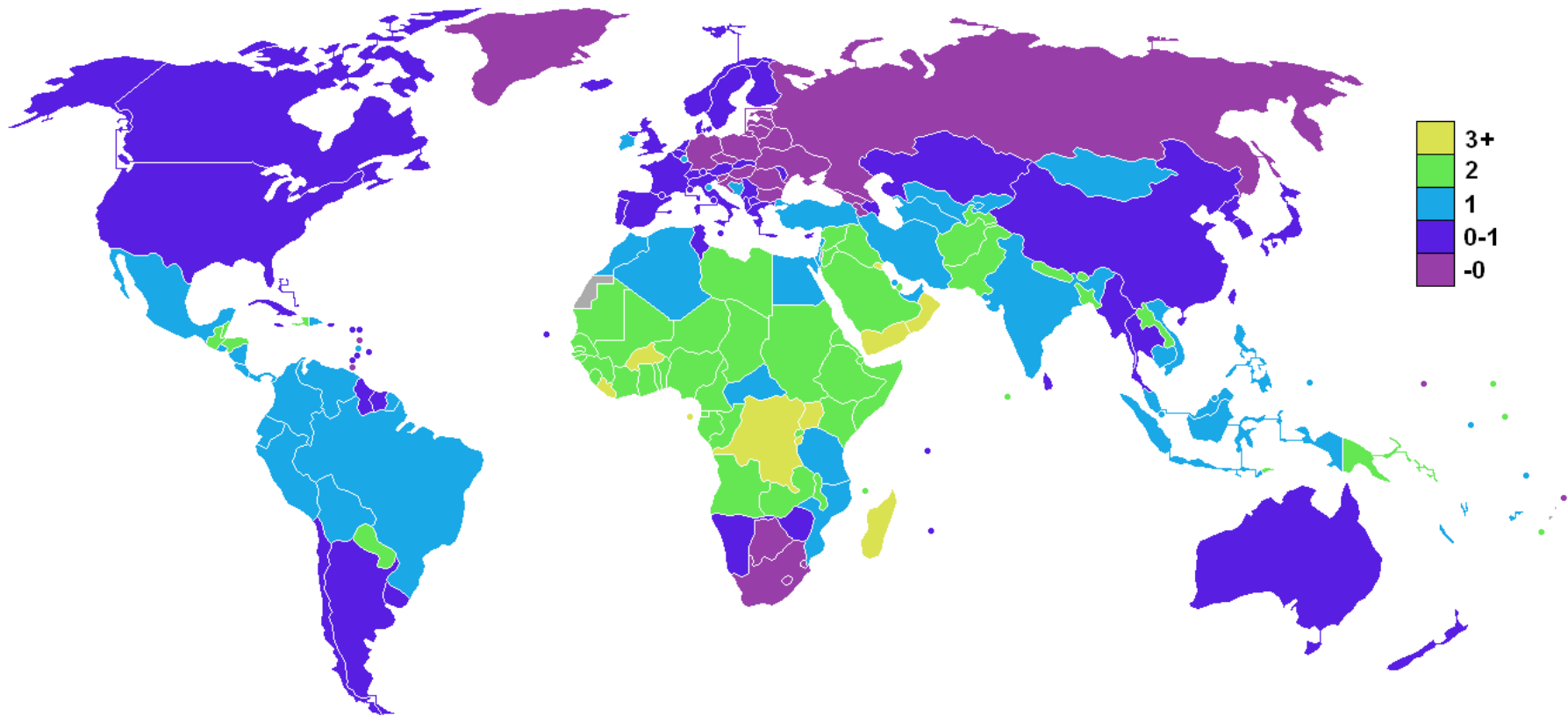
Model demografického přechodu (revoluce)

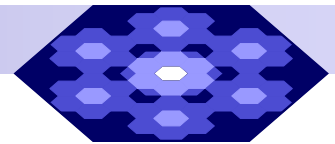

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 4	Stage 5
Birth rate	High	High	Falling	Low	Yet to be seen (Possibly falling further, possibly rising again)
Death rate	High	Falls rapidly	Falls more slowly	Low	Low
Natural increase	Stable or slow increase	Rapid increase	Increase slows down	Falling and then stable	Little change
Population Pyramid					
	Men Women	Men Women	Men Women	Men Women	Men Women

Populační růst dle zemí

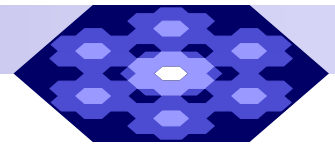

Ukazatele rozmístění obyvatelstva

hustota zalidnění

- *ukazatel statický x dynamický (změny rozložení v čase – např. sídliště v pracovní době a v noci)*
- *aplikace v územním plánování*
- *udává se průměrná hustota za celé území: záleží na vnitřním rozčlenění (lze srovnávat územní jednotky stejného řádu, ne např. relaci USA x Singapur)*

Hustota zalidnění (průměr)

- *obecná*

- *počet obyvatel / km² (h = O / S)*

- *specifická*

- *obyv. / zemědělská půda*

- *EA v zemědělství / orná půda*

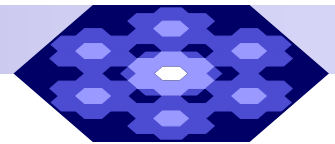
- *obyv. / zastavěná plocha*

- *úživnost území*

- *lovci 0,02 obyv./km²*

- *pastevci 2,7 obyv./km²*

- *zemědělci do 40 obyv./km²*

Intenzita zalidnění (sídel)

- *koeficient blízkosti (střední vzdálenosti) sídel*

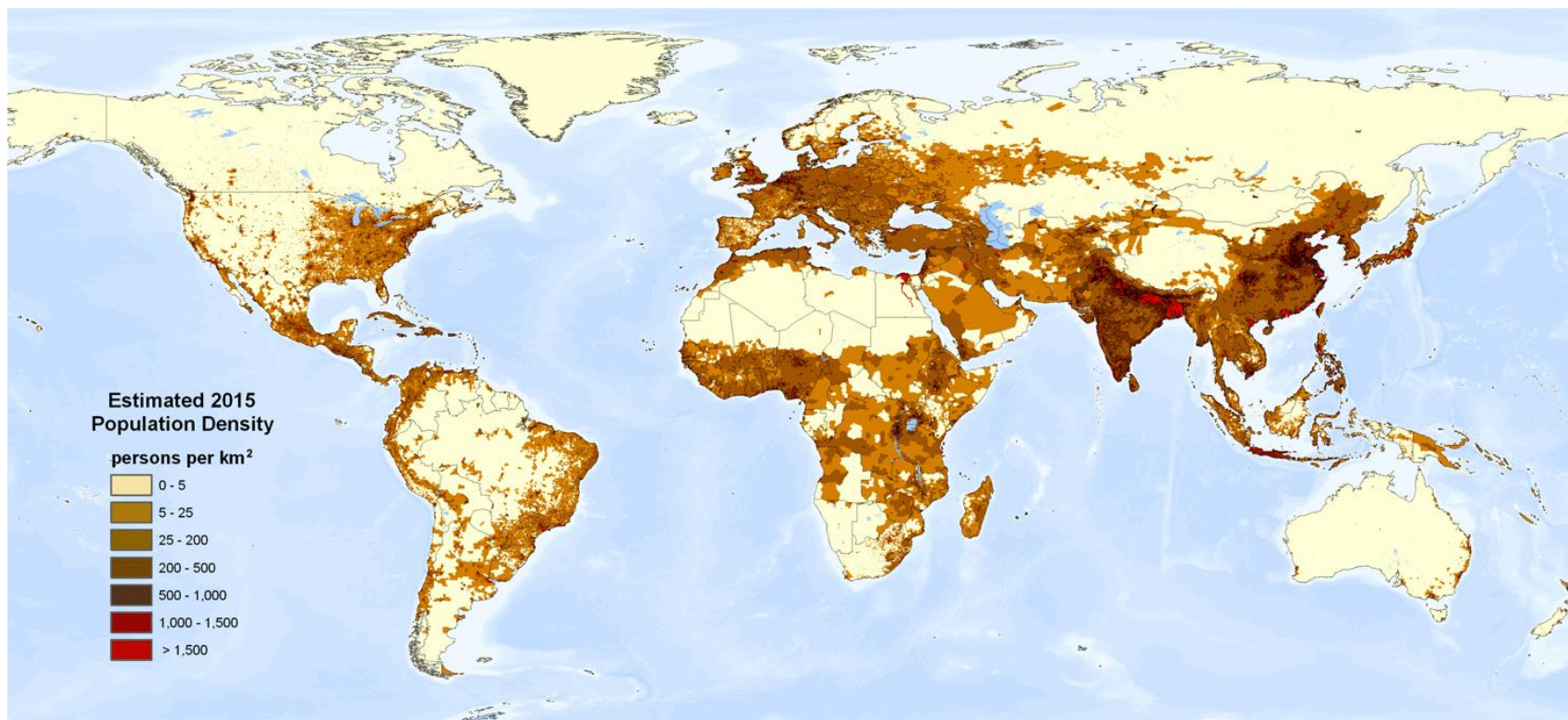
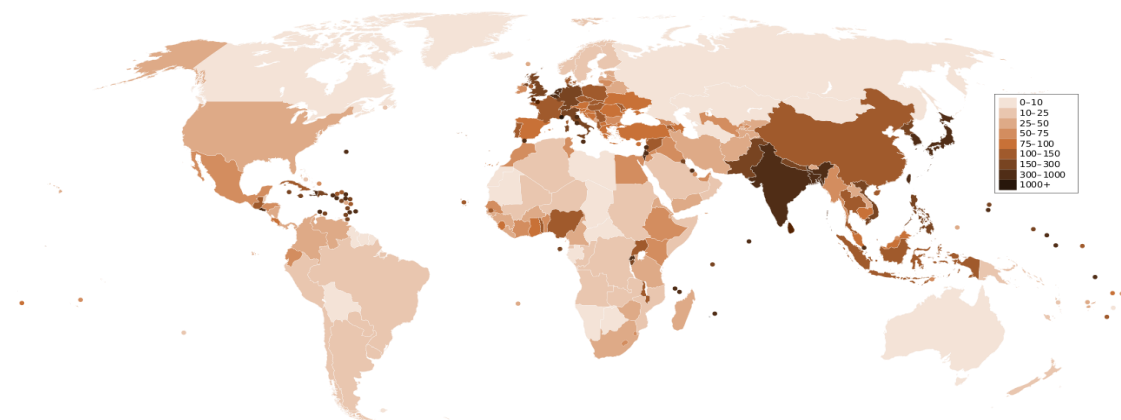
$$dv = \sqrt{\frac{S}{C}}$$

dv – průměrná vzdálenost mezi sídly v území

S – plocha (rozloha) území

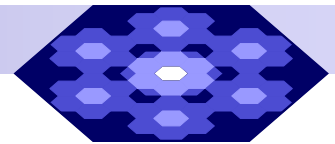
C – počet sídel v území

Hustota zalidnění ve světě (2015)

Hlavní oblasti koncentrace obyvatelstva na kontinentech

- 1. Východní Asie*
- 2. Jižní a jihovýchodní Asie*
- 3. Státy západní Evropy*
- 4. Severovýchod USA a jihovýchod Kanady*
- 5. Jihozápad USA*
- 6. Pobřeží Guinejského zálivu*
- 7. Nilská delta*
- 8. La Plata*
- 9. Jihovýchodní Austrálie*

Hustota zalidnění v roce 2020

<i>Území</i>	<i>Hustota zalidnění obyv./km²</i>
<i>Asie</i>	<i>102,7</i>
<i>Evropa</i>	<i>75,4</i>
<i>Asie + Evropa</i>	<i>97,8</i>
<i>Afrika</i>	<i>40,1</i>
<i>Latinská Amerika</i>	<i>30,6</i>
<i>Severní Amerika</i>	<i>17,4</i>
<i>Austrálie a Oceánie</i>	<i>4,3</i>
<i>Afrika + Amerika + Oceánie</i>	<i>27,8</i>
Svět	55,9

Státy s největší koncentrací obyvatelstva v roce 2020

1. <i>Bangladéš</i>	1 265 obyv./km ²
2. <i>Libanon</i>	667 obyv./km ²
3. <i>Jižní Korea</i>	527 obyv./km ²
4. <i>Rwanda</i>	525 obyv./km ²
5. <i>Nizozemí</i>	508 obyv./km ²
6. <i>Indie</i>	464 obyv./km ²

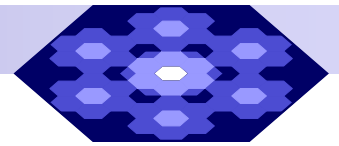
Evropské státy s největší koncentrací obyvatelstva v roce 2020

1. <i>Nizozemí</i>	<i>508 obyv./km²</i>
2. <i>Belgie</i>	<i>383 obyv./km²</i>
3. <i>Velká Británie</i>	<i>281 obyv./km²</i>
4. <i>Německo</i>	<i>240 obyv./km²</i>
5. <i>Švýcarsko</i>	<i>219 obyv./km²</i>
6. <i>Itálie</i>	<i>206 obyv./km²</i>
<i>Česká republika</i>	<i>139 obyv./km²</i>

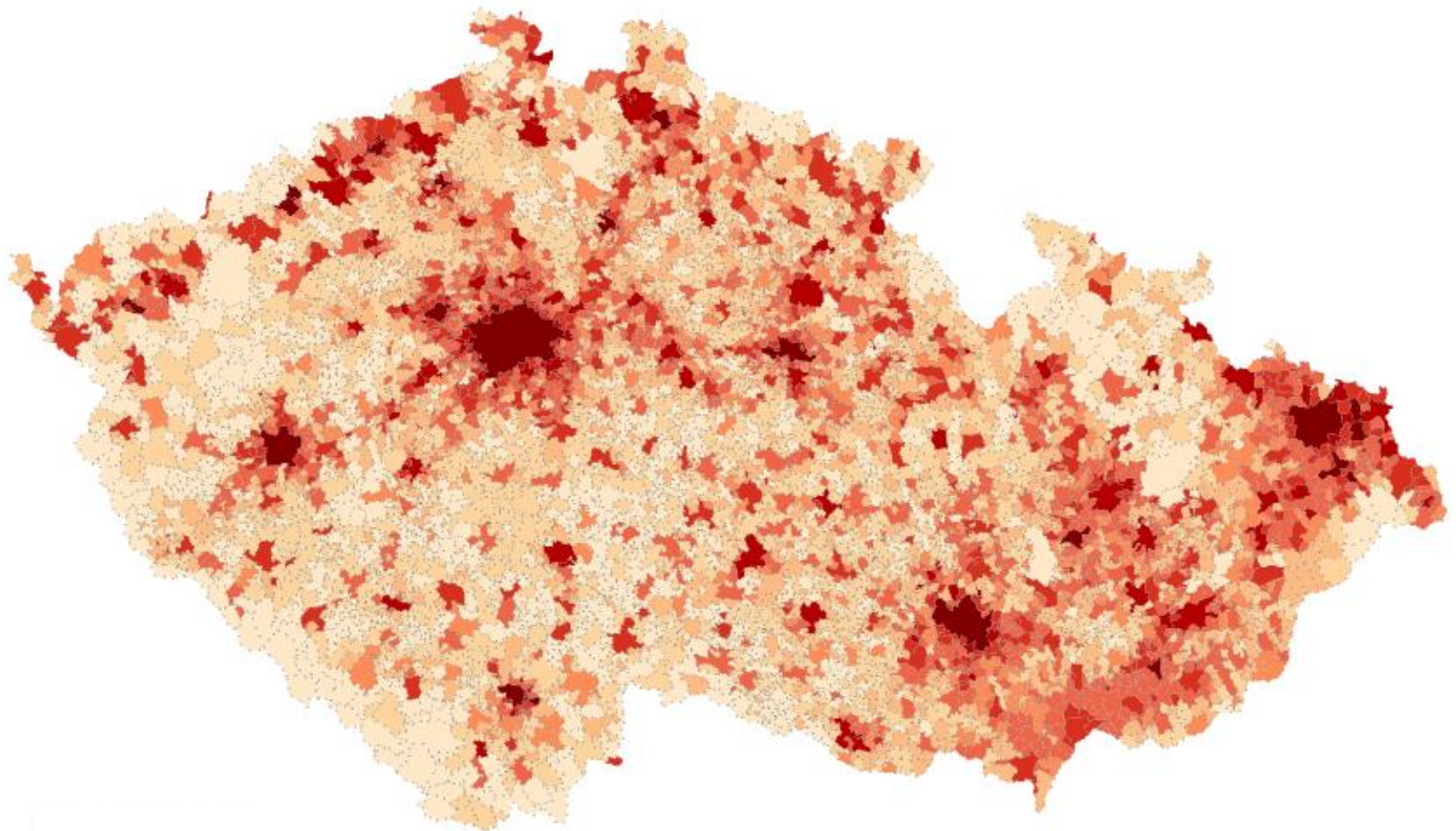
Území podle osídlení

- **ekumena** (cca 30% pevniny)
 - území, které je člověkem trvale osídleno a hospodářsky využíváno
- **anekumena** (cca 70% pevniny)
 - oblasti člověkem dosud neosídlené
- někdy se používá i termín **semiekumena**, tj. území, kde převažují krátkodobě obývaná sídla (především kočovné a nomádské populace)

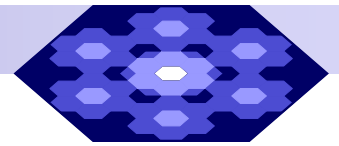

Hustota zalidnění České republiky v roce 2020

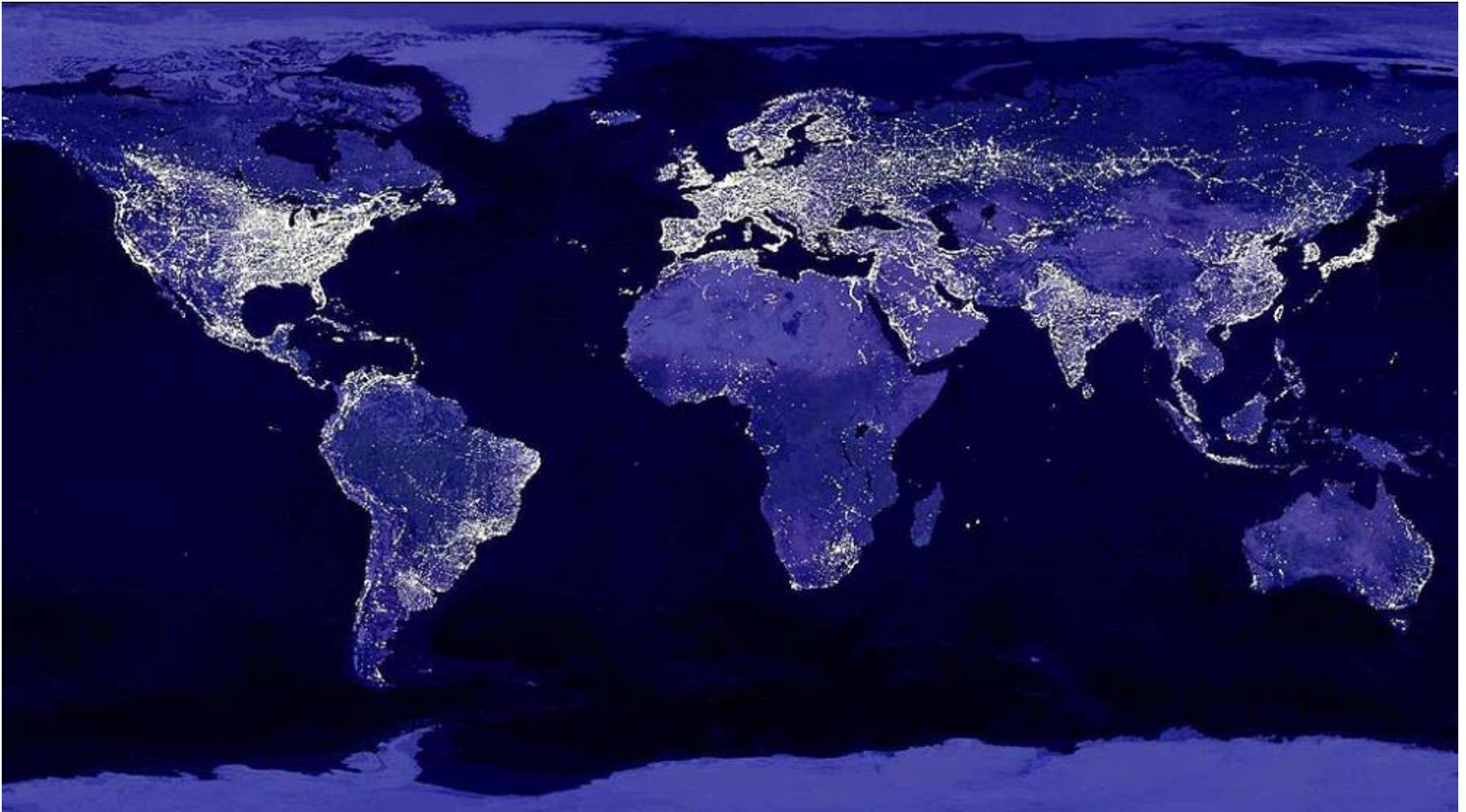

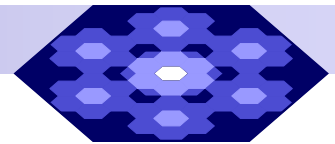
Hustota obyvatel na 1 km²

Svět v noci

Faktory rozmístění obyvatelstva

přírodní faktory

■ vzdálenost od mořského pobřeží

- do 50 km* *12 % pevniny* *30 % obyvatel*
- do 200 km* *28 % pevniny* *50 % obyvatel*

Austrálie – do 50 km od pobřeží téměř 90 % obyvatel

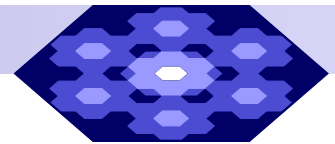
■ nadmořská výška

- do 200 m n.m.* *28 % pevniny* *60 % obyvatel*
- do 500 m n.m.* *57 % pevniny* *80 % obyvatel*

v nejnižších nadmořských výškách žije hlavně obyvatelstvo Evropy a Austrálie

■ klimatické faktory

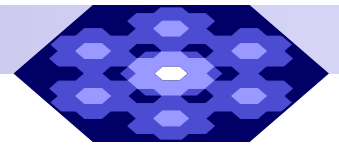
- mírný pás* *17 % pevniny* *50 % obyvatel*

Faktory rozmístění obyvatelstva

socio-ekonomické faktory

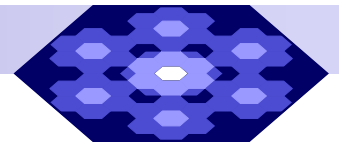
- *zemědělská výroba*
- *doprava*
- *obchod*
- *manufakturní a tovární průmyslová výroba*
- *provázanost ochodu, průmyslu a dopravy (přístavy, sklady, překladiště) – pobřežní i vnitrozemské regiony*
- *cestovní ruch – přímořské regiony*
- *provázanost průmyslové i nevýrobní základny (administrativa, služby, informace, výzkum a vývoj...) – metropolitní regiony*

Další ukazatele rozmístění obyvatelstva

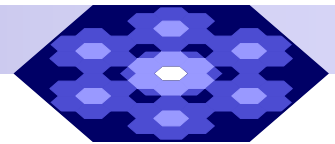
- *geografický (populační) medián*
- *geografický střed (obyvatelstva)*
- *geografický (populační) potenciál*
- *Lorenzova křivka*

*více např. v aplikacergsg.sci.muni.cz
(dočasně nefunguje)*

Geografický medián a střed

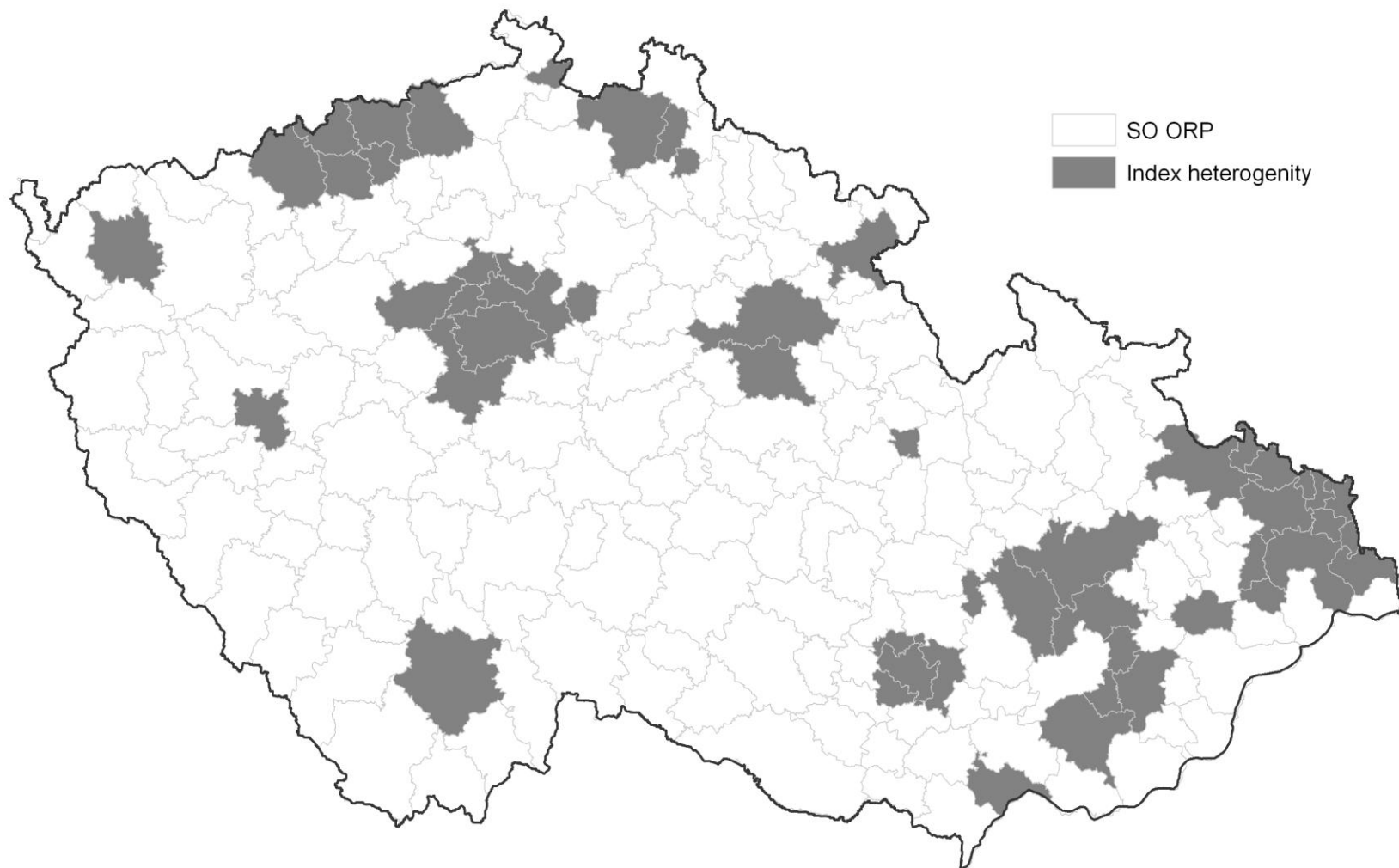
- **geografický medián** – rozděluje plochu určitého území tak, aby v obou vymezených částech byl stejný počet obyvatel
- vážený průměr u rovnoběžky nebo poledníku, kde vahami je počet obyvatel dané územní jednotky
- **geografický střed** – vážený aritmetický průměr rovnoběžky a poledníku, kde vahami je počet obyvatel (analogie těžiště tělesa z fyziky)

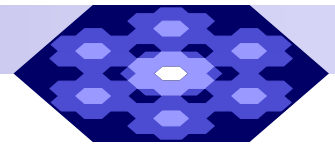

Areály maximálního zalidnění

- *důležité pro vymezování sídelních aglomerací*
- *stanovení kriteria hustoty zalidnění (obvykle x-násobek průměrné hustoty v daném státě, počítají se areály na 20x, 10x nebo 5x průměrné hustoty), nejpoužívanější je 10x*
- *pro města nad cca 50 tisíc obyvatel*

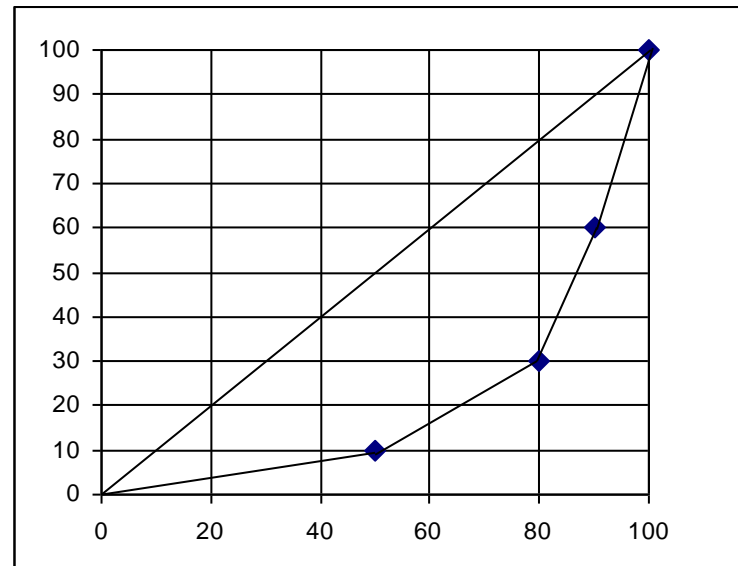
Areály maximálního zalidnění

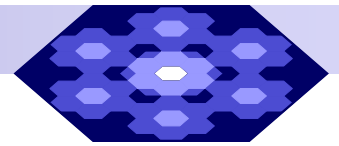

Lorenzova křivka

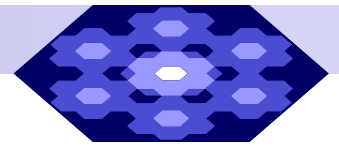
územní jednotka	počet obyv.	podíl obyv.	kumulovaný podíl obyv.	rozloha	podíl rozlohy	kumulovaný podíl rozlohy
A	50	50	50	10	10	10
B	30	30	80	20	20	30
C	10	10	90	30	30	60
D	10	10	100	40	40	100
celkem	100	100	-	100	100	-

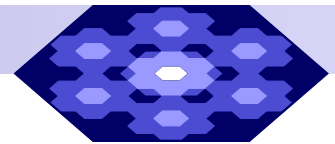
Giniho koeficient koncentrace

- *míra rozdělení, která není založena na průměrech, ale na středních diferencích*
- *nabývá hodnot 0 – 1*
- *grafickým vyjádřením je Lorencova křivka (1/2 hodnoty Giniho koeficientu)*

Index heterogeneity (koncentrace)

- *H – jednoduchá charakteristika míry koncentrace obyvatelstva*
- *nabývá hodnot 50 – 99,9*
- *je to % podíl plochy, na níž je 50% méně koncentrované části obyvatel*
- *důležité zejména jeho změny v čase*

Shrnutí

- *data nám ukážou mnohé, pozor ale na jejich relevanci a interpretaci*
- *Země se opravdu přestává přelidňovat; pozor, aby se spíš nezačala vylidňovat*
- *Země je pestrá, obyvatelstvo rozložené nerovnoměrně, proto je hezká a stojí za to ji poznávat*
- *rozložení populace není statické, ale se neustále mění: kontinuálně i v rytmech*
- *myslete pozitivně, nestrašte děti špatnou budoucností, ukažte jim, že když se budeme o Zemi starat, bude dobrým místem k životu*